

Tal av Jonna Kangas, vice ordförande för Helsingfors universitets lektorer HYL rf, vid universitetets inskription 5.9.2022

Ärade rektor, excellenser och ärade gäster, ärade festpublik, bästa medlemmar och vänner av universitetet

Det är en glädje att få vara här med er idag. Under årens lopp har denna sal sett hundratals, rentav tusentals magistrar i lagerkrans och doktorer gå ut genom dessa dörrar med tindrande ögon och livet framför sig.

Denna sal har också sett hundratals, rentav tusentals lika entusiastiska lärare som har kommit till universitetet för att lära och vägleda studenterna.

Universitetsundervisning är att försöka lära ut det som ännu inte finns i samhället men som vi drömmer om. Undervisningen som ges här påverkar inte bara din personliga framtid utan också vårt samhälles framtid i närmare hundra år. Därför strävar vi också i år efter ett pedagogiskt kunnande med vilket vi förmedlar inte bara kunskap och forskning utan också värderingarna bildning och livslångt lärande. Den kände pedagogen John Dewey har sagt att målet med utbildning är att göra det möjligt för individer att fortsätta sin utbildning. Det är ett ädelt mål som jag själv tror på.

Bästa lärare och studenter, centrala aktörer, deltagare, påverkare. Vi är inte så olika. Vi här i salen och vid universitetet har en sak gemensamt: motivation. Vi drivs av en passion att förstå, förändra och förbättra samhället omkring oss. Jag är övertygad om att vi alla också har en passion för forskning: att bedriva forskning, undervisa i forskning och lära oss forska. Som medlemmar av universitetet har vi lärt oss tåla att saker är på hälft och tåla vår egen ovisshet. Även om vi inte vet hurdan framtiden blir, är vi motiverade att arbeta för den.

Men motivation att lära och motivation att utveckla sig själv till en bättre lärare behöver delaktighet. Delaktighet är inte något som finns eller inte finns. Delaktighet är en kompetens som behöver övas upp.

Berätta för mig och jag ska glömma,
Visa mig och jag kommer ihåg.
Men gör mig delaktig och jag kommer att lära mig.

Delaktighet kräver att vi känner att vi är en del av en gemenskap, att vi hör hemma i den. Alla väntar vi och hoppas, skapar mening och blickar framåt. Vi vill höra till gruppen, och kanske är vi lite rädda att våra kunskaper, vår personlighet, vårt sätt att studera eller undervisa inte passar in vid universitetet.

Vi njuter av de stunder vi möter andra människor som är som vi eller lär känna obekanta människor. För mig är det bästa i mitt arbete när jag ser studenterna njuta. När de skrattar i kaféet eller när jag ser hur någon skiner upp mitt under ett seminarium: JA, JAG KAN. JA, VI KAN.

Av de mänskliga känslorna är det kanske glädjen som har den största förmågan att föra samman människor, lärare och studenter, skapa grupper och ge upphov till de meningsfulla upplevelser som formar oss och våra möjligheter att påverka framtiden.

Helsingfors universitet är Finlands ledande universitet inom både forskning och undervisning. Vi kan vara stolta över att vi har de bästa studenterna och lärarna i Finland. Det är naturligt att ett av universitetets strategiska teman är ett meningsfullt liv, en välmående människa och en sund miljö.

Därför anser jag personligen att vi inte ska glömma universitetets viktiga roll som utbildningsinstitution. Att utbilda betyder att vi har ett stort ansvar att lära och stötta, inte bara studenterna utan också oss själva. Utbildning är inte något vi bara behöver för att lära oss. "Utbildning är inte förberedelse för livet; utbildning är livet självt."

Men målsättningen välbefinnande och meningsfullhet gäller inte enbart morgondagen. Under det läsår som inleds idag hoppas jag att ingen student ska uppleva diskriminering eller ensamhet, att ingen forskare ska behöva bemöta osakligt hat på sociala medier ensam, att ingen lärare ska uppleva att hen inte blir hörd eller att hens oro över arbetsbördan eller arbetshälsan inte noteras.

Precis som delaktighet är välbefinnande allas vårt ansvar, och ansvaret ligger också på universitetets ledning. Välbefinnande är inte en egenskap hos individen utan uppstår genom handlingar. Vid universitetet har vi ett etiskt ansvar för varandra och för det omgivande samhället. Välbefinnande är ett centralt element i motivationen. Jag önskar alla vid universitetet ett motiverande läsår oavsett om ni undervisar, forskar eller studerar. Vi ska komma ihåg att ta hand om varandra och vara glada över att vi igen får komma till denna sal och möta varandra.